

Meddelanden 2023
(april 2023 – mars 2024)

Föreningsstyrelsen, Kvinnliga Akademikers Förening

Verksamhetsberättelser
Redaktionella bidrag
Årsmötesprotokoll
m.m.

Innehåll

Välkommen till Kvinnliga Akademikers Förening!	3
KAF:s ordförande har ordet	4
<i>Redaktionella bidrag</i>	
KAF 1904 – 2024	5
Workshop – KAF:s roll idag	10
Skånekretsens Bokklubb 2023 – starka kvinnor	12
Uppdatering pensionsfrågan	13
<i>Till Minne</i>	
Birgitta Geijer – Skånekretsen	14

Välkommen till Kvinnliga Akademikers Förening!

Kvinnliga Akademikers Förening, KAF, är en politiskt och religiöst obunden, ideell förening för kvinnor som avlagt akademisk grundexamen. Föreningen grundades år 1904 och var till en början en kamporganisation för kvinnors rätt till högre tjänster och lika lön. Krav som fortfarande är aktuella. Våra nuvarande mål är

- arbeta för att tillvarata kvinnliga akademikers intressen
- främja tillvaratagandet av kvinnliga akademikers kompetens och yrkesskicklighet på alla plan inom samhällsutvecklingen, såväl lokalt som i rikssammanhang
- verka för förståelse och vänskap mellan kvinnliga akademiker i alla länder
- främja internationellt samarbete

Mer information om KAF finns på föreningens hemsida

www.kvinnligaakademiker.se eller på Facebook

<https://www.facebook.com/pages/KAF-Kvinnliga-Akademikers-F%C3%B6rening/1612577605649282?fref=ts>

Där finns också information om medlemskap och kretsarnas aktuella program.

Riksstyrelsen:

kontakt@kvinnligaakademiker.se

Skånekretsen:

skane@kvinnligaakademiker.se

Stockholmskretsen:

stockholm@kvinnligaakademiker.se

Umeåkretsen:

umea@kvinnligaakademiker.se

Uppsalakretsen – UKAF:

uppsala@kvinnligaakademiker.se

Västra kretsen:

vastra_kretsen@kvinnligaakademiker.se

KAF:s ordförande har ordet!

I år är det 120 år sedan KAF bildades. Det är lång tid och under hela perioden har vi varit politiskt aktiva. I Denise Malmbergs artikel på sidan 23 kan du läsa mer om vår spännande historia. Men det är viktigt att komma ihåg att KAF:s politiska grund – att tillvarata akademiskt utbildade kvinnors intressen och att se till att deras kunskap kom till nytta – är väl så viktig idag. En fråga inom det området som snart kommer på bordet är om regeringens förslag till hur EU:s lönetransparensdirektiv är tillräckligt bra för att faktiskt fungera.

I samband med riks-årsmötet anordnade Uppsala-kretsen ett mycket lyckat seminarium. Där framkom bland annat att de yngre medlemmarna tyckte att KAF hade mycket att ge, inte minst genom att de äldre medlemmarna kunde fungera som mentorer för de yngre, och hjälpa dem att bilda nätverk. Här finns stor potential till utveckling.

Tack alla kretsar och medlemmar för fin verksamhet i år!

Git Claesson Pipping

Redaktionella bidrag

KAF 120 år - 2024

I år är det 120 år sedan Kvinnliga Akademikers Förening (KAF) eller som den då kallade sig, Akademiskt Bildade Kvinnors Förening (ABKF), bildades. Det har varit och är en viktig förening för kvinnor oavsett position inom universitetsvärlden. Samtidigt har det i olika perioder funnits en viss skepsis bland medlemmarna om dess existensberättigande. Inför jubileet kan det vara av intresse att lyfta fram några mer framträdande argument i dessa diskussioner. Detta inlägg skall inte ses som en uttömmande beskrivning av föreningens verksamheter, utan mer som incitament och - än hellre - inspiration till fortsatta diskussioner.¹ Det finns skäl att påminna om nuvarande stadgars syftesparagraf, nämligen att ”främja tillvaratagandet av kvinnliga akademikers kompetens och yrkesskicklighet på alla plan inom samhällsutvecklingen, såväl lokalt som i rikssammanhang” (§1).

Redan från början präglades medlemmarnas intressen av ett målinriktat och respekterat engagemang i olika politiska frågor, och då specifikt arbetsrelaterade orättvisor som rörde både för kvinnor generellt och mer specifikt för akademiskt utbildade kvinnor ur såväl ett nationellt som ett internationellt perspektiv. ABKF var tidigt även en viktig remissinstans och hade framgång i olika frågor. Det kan illustreras av svaret Karolina Widerström gav på frågan inför föreningens 25-årsjubileum (1929): vad har hänt under hennes tid? Fram till 1918 hade föreningen enligt henne avlämnat 13 skrivelser till kungen, till statsutskottet med anledning av löneförhållanden.

Exempel på frågor där man lämnat in officiella skrivelser, motioner m.m. var *kvinnors anställning vid läroverken*, vilket var incitamentet till att föreningen bildades 1904. Motionen antogs vid riksdagen 1909 och lagen ändrades. Dock måste kung och riksdag även utreda grunderna för kvinnans rätt till arbete d.v.s. frågan om avlönings- och pensionsförhållandena, innan lagen kunde antas (kvinnor hade ca 18% lägre lön för samma arbete).² Andra viktiga frågor rörde *rösträtten* liksom *lika-lön-principen* för lärare. Här måste föreningen kämpa mycket och nådde också framgång genom att 1937 få ett officiellt erkännande av statsmakterna. (Nämns kan att detta år utnämndes Nanna Swartz till den första

---

¹ För en historik se Fridh-Haneson & Ingegerd Haglund red (2004): *Förbjuden frukt på kunskapens träd. Kvinnliga akademiker under 100 år*. Atlantis, 2004. Se även RiksKafs hemsida under Historik.

² Jag kan inte låta bli att nämna två exempel på anförda skäl varför kvinnor inte skulle anställas: de påstods ha högre sjukfrånvaro än manliga lärare enligt statistik från folkskolan (kvinnliga lärare 11,3 medan manliga lärare hade 4,7 sjukdagar). ABKF visade att exemplet var från en specifik termin. I realiteten hade manliga lärare genomgående högre frånvaro oavsett orsak till tjänstledigheten. Det andra exemplet rör frågan om behovsprincipen varvid man på allvar hävdade att män måste ha högre lön då de hade ett större fysiologiskt näringsbehov.

kvinnliga innehavaren av en professur och Beth Hennings till undervisningsråd.) Andra viktiga frågor var den om *deltidsarbete* (1942). Det orättvisa förhållandet att *militärpoäng* påverkade möjligheterna att antas till eller fullfölja vissa utbildningar (1948).³ Föreningen lämnade även in argument gällande *sambeskattning* (1950) respektive *särbeskattning* (1963).⁴ 1951 besvarade KAF två betänkanden dels rörande *behörighet till kyrkliga ämbeten*, dels *antagning av medicine studeranden*. 1958 inkom KAF med en skrivelse till Biskopsmötet i frågan om *kvinnliga präster*. 1988 tar man ställning till och ger ett utlåtande rörande löneregleringskommitténs betänkande.

Under de senare decennierna har jämställdhetsfrågor varit centrala för KAF och riksföreningen är sedan 1998 medlem i *Sveriges kvinnolobby* numera *Sveriges kvinnoorganisationer*, vilket gav möjligheter till att vara en viktig påverkansröst för kvinnor både nationellt och på europeisk nivå. En fråga som engagerat är *pensionen*, som inte är gynnsam för kvinnor. Likaså *fredsfrågan* och idag *arbetstidsfrågan*. Trots att mycket har skett till fördel för kvinnor inom den akademiska världen återstår ännu många hinder. Ett aktuellt exempel är #metoo rörelsen (#akademiupproret), som KAF gav sitt aktiva stöd till då den i högsta grad är relevant även för akademiskt utbildade kvinnor.

Parallellt med politiska frågor har *internationella och nordiska kontakter och samarbeten* varit en central del av medlemmarnas åtaganden. Redan från start konstituerade man en speciell kommitté för dessa frågor. 1919 bildades den internationella föreningen för kvinnor inom akademien, *International Federation of University Women* (IFUW), som fortfarande är aktiv (och KAF medlem i sedan start). Samma år grundades för övrigt the Medical Women's International Association (MWIA). IFWU kom tidigt att få en konsultativ status i Förenta Nationerna. 1939 hölls organisationens 8:e internationella konferens i Stockholm, varvid Karin Kock valdes till IFWU's vice ordföranden. Föreningen tog också exempelvis aktiv ställning mot den framväxande nazismen och medlemmar deltog i ett demonstrationståg tillsammans med socialdemokratiska kvinnor mot att Tyskland infört yrkesförbud mot judar 1935. I anslutning till andra världskriget, och även senare, hjälpte ABKF många akademiskt utbildade kvinnor som tvingats till flykt från sitt hemland såsom Spanien, Hitler-Tyskland och längre fram (1956) Ungern. Och man startade flera insamlingar för att hjälpa dessa kvinnor ekonomisk. Man fick även ekonomisk hjälp från USA. Många akademiskt utbildade kvinnor välkomnades som flyktingar till Sverige. Efter kriget försökte man hjälpa kvinnliga forskare med att kunna få tillgång till nödvändigt vetenskaplig litteratur. Idag finns exempelvis inom Uppsalakretsen ett aktivt stöd för kvinnor som tvingats lämna Ukraina på grund av kriget.

---

³ Karin Westman Berg lyfter fram att även efter 1873 års reform var kvinnor utestängda från bland annat vissa utbildningar, då dessa förutsatte militär utbildning (KVT 1980:1, s.22).

⁴ Skrivelsen finns i sin helhet i Meddelanden 1954 s. 5f.

Överhuvudtaget framgår att medlemmarna i ABKF/KAF haft ett rikt utbyte med kvinnliga akademiker i andra länder och främst då Europa och USA. Kretsarna fick också besök av internationella forskare. Ett exempel bland många var att 1964 stod KAF värd för en gäst från Brasilien. Man deltog i konferenser och KAF fanns exempelvis representerad i möten som hölls i Paris, Rom och Genève. I Wien hölls ett NGO-forum på temat *Action for Women in a Changing World* – ett förberedande möte inför den internationella kvinnokonferensen i Beijing 1995.

Viktigt för verksamheten var speciellt under 1900-talet de *internationella stipendier* som organisationen delade ut, vilket möjliggjorde för svenska forskare att visats/bedriva forskning utomlands (Meddelanden är rika på information i detta avseende). IFUW var ett centralt mötes- och diskussionsforum som gav viktiga internationella insikter och utblickar. Även på privat nivå var kontakterna viktiga. 2017 ändrade organisationen sin beteckning till *Graduate Women International* (GWI). ABKF/KAF var mycket aktiv i GWI. Vid årsmötet 2017 beslöt man dock enhälligt att lämna GWI.

1989 anslöt sig KAF till en annan internationell organisation för akademiska kvinnor, nämligen *University Women of Europe* (UWE), som är ett regionalt nätverk under GWI. Denna bildades 1981 och är s.k. NGO-organisation (Non-Governmental Organisation). 1984 fick UWE konsultativa befogenheter både vid UNESCO och Europarådet. Målsättningen är att förbättra akademiska kvinnors ställning, främja utbildning, värna om och verka för mänskliga rättigheter och fred (uweboard.wordpress.com).

Det *nordiska* samarbetet har också engagerat KAF. I Göteborg hölls 1991 ett symposium på temat, *Kvinnelige akademikers stiling og ansvar i et Europa og en verden i omveltning*. Mer aktivt har föreningen och kretsarna verkat för att etablera kontakter i de Baltiska länderna. Bland annat gästades Sverige under två dagar i mars, 1993, av *Lithuanian Association of University Women*. Och följande år kom Finlands Kvinnliga akademikerförening till Stockholm och Uppsala. Besöket ägde rum den 26 och 27 februari, 1994. En viktig diskussionspunkt var Nordiskt Forum -94, som hölls i Åbo under en vecka, 1 – 6 augusti detta år, liksom den kommande kvinnokonferensen i Beijing 1995. Riksföreningen tog 2015 initiativ till att Internationella nordisk-baltiska konferenser skall arrangeras regelbundet. Den första hölls i Tartu 2016 och den följdes upp av en internationell konferens i Kaunas, Litauen, 2017. Två år senare anordnades konferensen, *Graduate Baltic Sea Conference* i Vandaa; Finland. UKAF var representerade vid de två första av dessa konferenser. Under 2022 var KAF värd för seminariet *Nordic-Baltic Webinar*.

Vad dessa organisationer har gemensamt är att förutom det internationella samarbetet även verka för vänskapliga relationer mellan kvinnliga akademiker

oavsett ras, nationalitet, religion och politiska åsikter. De internationella och nordiska kontakterna är fortfarande centrala för KAF (se §1 i KAFs stadgar) även om t.ex. stipendiefrågan inte alls är lika framträdande idag liksom att de personliga utbyteskontakterna är av mindre omfattning.

Frågan om KAF har ett existensberättigande har till och från varit uppe till diskussion i synnerhet under senare delen av 1900-talet, en tid som präglades av en politisering av universiteten och en allmän ”död” för ideella föreningar. Speciellt blossade debatten upp på 1960-talet. Bakgrunden denna gång var att man menade att de ursprungliga målen nu var uppfyllda. Anne-Marie Bergström, ordförande i KAF, lyfte fram att dels kan föreningen ses som en klubb för att ”träffa trevliga människor med samma bakgrund”. Dels betonade hon värdet av det internationella samarbetet, som både ger fruktbara kontakter och möjligheter att söka stipendier (Meddelanden 1967 s. 4). Ordföranden i Skånekretsen (Asta Almestrand) menade att man här allvarligt ifrågasatt kretsens existensberättigande och det gäller även de övriga lokala kretsarna, som började bildas på 1930-talet (Skånekretsen, Västra kretsen och Gävle 1934; 1941 Uppsala/Stockholmskretsen). En bakomliggande orsak verkar vara ett sjunkande medlemsantal. Om KAF skall finnas kvar anfördes att det i så fall är som medlem i det internationella sammanhanget, då akademiskt utbildade kvinnor ännu behöver stöd och uppmuntran i olika länder. Frågan hon ställde var: vilka mål arbetar vi för? Vilka problem är gemensamma för kvinnliga akademiker? Hon menade att de problem som akademiska kvinnor ställs inför har de gemensamt med alla kvinnor på arbetsmarknaden. Och hon drog slutsatsen att KAF inte fyller ett nationellt behov (Meddelanden 1967). På 1980-talet tas samma aspekter upp (Meddelanden 1981). KAF's existensberättigande är direkt avhängigt de internationella kontakterna. Enligt ordförande Greta Wieselgren ”Räcker det ej att vara en liten trevlig hemmaförening//och att bejaka det historiska arvet” (1981, s.3). Dessutom finns det gott om kvinnoföreningar med olika inriktningar. Frågan ställdes även om KAF behöver se över sin marknadsföring. Kvinnokampen måste blicka framåt och KAF bör ansluta sig till pågående ”vetenskapliga studier om och intresset för kvinnors liv och arbete”.

Det sker också en gradvis förskjutning i KAF:s inriktning och man går mot, vad Greta Wieselgren förordade, ett tydligare närmande till *forskning och vetenskapligt arbete*. Det är under denna period som de feministiska senare genusvetenskapliga strömningarna växer sig allt starkare. Argument som förs fram är att föreningen bör vara med i aktuell forskning om kvinnors liv och arbete, liksom att ta del av pågående kvinnoprojekt vid universiteten. KAF uppmanas att kontakta de Centra/Fora för kvinnoforskare och kvinnoforskning (som beteckningarna var vid denna tid) genom att förmedla föredrag och

diskussioner. Strävan att vara en länk till universitetet skulle även kunna innebära att medlemsantalet kunde ökas.

Målet för KAF skall således enligt de framförda argumenten vara att dels stötta kvinnor med akademisk utbildning genom att medlemmarna kan ses som goda förebilder/pionjärer inför de unga akademikernas framtid. Dels hjälpa kvinnliga studenter till en lämplig utbildning. Grundtanken var att det bland medlemmarna finns en stor kompetens inom skilda akademiska områden, vana vid erfarenhetsuppdrag liksom av dubbelarbete. Med denna målsättning ges KAF också en egen profil, som motiverar dess berättigande som förening. KAF skall vidare verka för att fånga kvinnor inom akademien redan på grundnivå; få dem att förstå värdet av en vidareutbildning. Ett exempel hämtas från Paris där man bjöd in unga studenter till möten där de fick möta seniora kvinnor som delger sina erfarenheter, men även representanter från arbetsmarknaden med mera. Det är ordförande Britt Marie Fridh-Haneson, som trycker på att KAF skall satsa på de unga kvinnorna. ”Vi måste satsa på ungdomen. Vår nya akademikergeneration liknar inte vår egen // ge dem impulser, göra dem delaktiga i arvet och traditionen och stimulera dem att gå vidare. Låt oss i våra kretsar under det nya året se vad vi kan göra i denna fråga!” (Meddelanden 1988). I 1991 års Meddelanden understryker hon även vikten av att föreningen/kretsarna ger tillfälle till ”trevlig och givande samvaro” (Meddelanden 1991).

Vid årsmötet, som i år hölls i Uppsala, blev det tydligt att trots alla framsteg som gjorts för, mycket tack vare av, akademiska kvinnor, kvarstår allvarliga problem som rör jämställdhet, bemötande och inställningen till kvinnor vid våra universitet. Bland många viktiga förslag, som lyftes och där KAF kan spela en viktig roll, var frågan om mentorsskap och att mötas över generationsgränser.

En vital fråga, som vi behöver diskutera i våra kretsar, är hur vi med utgångspunkt från vad som är KAF:s syfte enligt stadgarna (§1), skall förena att vara en förening där kvinnor träffas för en ”givande samvaro” kring ett föredrag eller ett seminarium och att samtidigt fungera som kraft för förändring och förbättring av villkoren för kvinnor på olika positioner inom akademien. Kort sagt: hur skall KAF profileras för att förbli en attraktiv förening för akademiskt utbildade kvinnor?

Denise Malmberg

Workshop - KAF:s roll idag

I samband med årsmötet ordnade U-KAF och riksstyrelsen en workshop där man bjudit in yngre medlemmar från olika kretsar i KAF till ett panelsamtal. Moderator för samtalet var Christina Jutterström, journalist och bland annat tidigare VD för Sveriges Television. Inledningen från Stina Johansson U-KAF:s ordförande och Git Pipping ordförande i riksstyrelsen tog upp att det fortfarande är många akademiskt utbildade kvinnor som egentligen inte tjänar in det utbildningen kostar dem och att fackföreningarna inte ser sig som förespråkare för kvinnor.

I panelen ingick Johanna Matilda Hoppe, Lilja Jonsdottir, Felicia Sundström (alla tre U-KAF), Rebecca Adams (Stockholmskretsen) och Ingrid Lyberg (Skånekretsen). De tog upp att manlighetsnormen fortfarande är dominant inom universitetsvärlden och att kvinnor förväntas göra det obetalda arbetet (tex mötesinbjudningar och administrativa uppgifter) utöver forskarrollen. Männerna gör en snabb karriär med gratis skjuts genom att tas med som medförfattare medan kvinnorna överhoppas med undervisning och förväntningar att skapa en god stämning på arbetsplatsen. Att det är informellt olika villkor får man inte tala om inom universitetsvärlden. Det kom även fram att även på kvinnodominerade arbetsplatser, såsom i skolans värld, behövs ett kvinnoperspektiv för att bli bättre på att säga nej så man håller hela arbetslivet.

Panelen menade att KAF kan ha en värdefull roll. KAF skulle kunna bidra med kvinnliga förebilder, ta upp härskartekniker, fokusera på värdet av att våga säga nej, vara ett diskussionsforum för hur man ska hantera arbetssituationen, belysa varför kvinnor inte stöttar varandra mer, belysa hur man kan ta plats i manligt kodade rum och uppmuntra kvinnor att våga prata om sina upplevelser. Erfarna kvinnor från KAF skulle kunna leda seminarier som tar upp detta tex "utmaningar som jag mött". Mentorskap över generationsgränserna togs upp. Att äldre kvinnor inom föreningen skriver livsberättelser sågs som värdefullt. Att KAF lyfter gemensamma kvinnliga frågor, värdet av kvinnor på universiteten och värdet av kvinnors forskning. KAF skulle kunna gå emot de tankar som idag breder ut sig att kvinnors forskning är mindre värd, och bidra med gemensamma debattinlägg för att öka solidariteten mellan kvinnor. Vi kan trycka på fackförbunden så att de bryr sig om alla medlemmar, eller ta upp hur man kan göra karriär utanför universitetsvärlden. Att öka synligheten av medlemmar på KAF:s hemsida är ett angeläget och genomförbart förslag.

I diskussionen poängterades att KAF skulle ha stor glädje av att utveckla rollen som fristående organisation – att dra nytta av att vi får vara enkönade i en i övrigt jämställdhetssträvande omvärld!

I slutorden uttrycktes glädjen över att i workshopen träffat så många kvinnliga akademiker samtidigt, att vi syns och att äldre medlemmar delat med sig av sina personliga erfarenheter. Att det finns så mycket inom KAF som vi borde ta tillvara mer och bli mer synliga.

Budskapet från yngre medlemmar till äldre sammanfattades så fint: ”Kom ihåg ert värde, vi behöver er, vad vill ni bidra med, ni är behövda”.

Stina Johansson och Lena Ek

Skånekretsens Bokklubb 2023 – starka kvinnor

Under året har Bokklubben haft många givande träffar då vi livligt diskuterat antingen utifrån en gemensam bok om en framstående kvinna eller valda verk av och om densamma. Vi inledde året med att läsa Ingegerd Björklunds biografi över Vendela Hebbe, *Med befriad röst*. En stark och orädd kvinna, som tack vare en klok fader fick en utbildning. Hon är mest känd för att hon 1841 fick en fast anställning på Aftonbladet såsom Sveriges första kvinnliga journalist. Vi fortsatte med att läsa boken om *Anna Kaijser. Kvinna, läkare, maka, moder* av Eva Kaijser. Till skillnad från Vendela Hebbe hade Anna Kaijser stöd av sin make och föräldrar, vilket möjliggjorde att hon kunde utbilda sig till läkare – hon var nära vän med Ada Nilsson – samtidigt som hon uppfostrade sina barn och med tiden verkade som läkare. En stark och remarkabel kvinna som trotsade samtidens konventioner. Utgångspunkten för nästa träff var Elisabeth Åsbrinks gedigna bok, *Mitt stora vackra hat. En biografi över Victoria Benedictsson* eller så var det fritt att i stället läsa någon av hennes egna verk. Detsamma gällde för Agnes von Krusenstjerna. Vi utgick från Anna Williams bok - även den diger, *Från verklighetens stränder. Agnes von Krusenstjernas liv och diktning* eller någon av hennes många böcker. Båda starka och komplexa kvinnliga författare, vars liv präglades av både mot- och medgångar.

Efter dessa två författare valde vi att fokusera på två konstnärer. Den första var *Sigrid Hjertén* och hennes konst och liv. Här utgick vi inte från en specifik bok om henne utan var och en bidrog till diskussionen utifrån ett valfritt verk. Samma tillvägagångssätt valde vi för *Tove Jansson*, som även var författare. Det gav en nyanserad och mycket givande bild av dessa två intressanta kvinnor. Bokåret avslutade vi med att läsa *Quelqu'une. Berättelsen om Märta Lindqvists otroliga liv* skriven av Ellinor Skagegård. I likhet med Vendela Hebbe valde Märta Lindqvist att arbeta på en tidning, Svenska Dagbladet, där hon länge var ensam som kvinnlig journalist i en mansdominerad värld. Här var hon känd som en skicklig reporter, filmkritiker och litteraturkritiker.

Alla de kvinnor vi valt att läsa om eller av har varit inspirerande och viktiga förebilder både som normbrytare och som yrkesverksamma i ett mycket patriarkalt samhälle.

Denise Malmberg och Ingrid Klefbäck

Uppdatering pensionsfrågan

Pensionsförändringarna under senaste tiden har rört sig om politiska beslut som helt ändrat spelreglerna för vad man som kvinna styrs av när man efter ett långt arbetsliv inte längre kan, orkar eller vill arbeta mer. Vi har under lång tid blivit matade med att man som individ ska planera och ekonomiskt förbereda sig för pensionstiden. Men går det verkligen att göra det? När förutsättningarna hela tiden förändras.

- När pensionsåldern höjs och vi måste arbeta ytterligare flera år även efter den tid, man med god framförhållning planerat ha kraft till, överskrids.
- Eller att antalet år som pensionen ska tjänas in på drastiskt ändrats så att ens planering att pensionen ska grunda sig på de 15 bästa årens intjänade högre inkomst efter fullföljd akademisk utbildning plötsligt grusas genom att det i stället är 40 års intjänade inkomster som gäller. Den noggranna planeringen med att få ihop en till en pension samtidigt med studier och att ta hand om barn plötsligt helt försvinner.
- När antalet år som man tjänar in pension drastiskt förändras till 40 år så att åren man ägnat sig åt att skaffa sig en akademisk utbildning blir en stor nackdel. Trots att det i många kvinnoyrken som kräver akademisk utbildning endast ges en marginellt högre inkomst efter utbildningen än hon hade innan.
- När förutsättningarna ändras kan det också bli en nackdel att ha försörjt sig en tid som doktorand via stipendium som inte är pensionsgrundande.
- När inkomstpensionen hela tiden sänks så att man just nu endast kan räkna med 45 % av slutlönen, trots att det myndigheterna gick ut med när man i god tid planerade för ett par decennier sedan blev informerad om att den skulle vara på en betydligt högre nivå.
- Att det styrs mer och mer över till att man ska fortsätta arbeta efter pensioneringen, man har till och med myntat ett nytt begrepp – jobbonär. Enligt Sydsvenskans artiklar från 9 juli 2024, tjänar kvinnor mindre på att vara jobbonärer än män och alla är inte ens är efterfrågade på arbetsmarknaden som jobbonär. I artiklarna dras slutsatsen att det mest är rika män som kan bli jobbonär och att det finns en stor risk att politikerna trots det (eller kanske tack vare det) vill ha jobbonärerna som lösningen på pensionsproblematiken. Att man med det trollar bort faktumet att ersättningen från pensionssystemet sänks.

Ingrid Klebäck och Lena Ek

Till Minne Birgitta Geijer

1940 - 2023

En kär och uppskattad medlem av KAF

Foto: Från Paulina Geijer

En kär och uppskattad medlem av Skånekretsen i KAF, Birgitta Geijer, har avlidit. Hon var utbildad med fokus på företagsekonomi men också med stort intresse för samhällsvetenskap, historia, arkitektur med mera.

Vi saknar henne på våra medlemsmöten. Hon var en väldigt festlig dam!

Hon efterlämnar sig make, döttrar och barnbarn.

Vi minns henne med glädje.

Skånekretsen